

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО ТА ПРИВАТНОГО ПРАВА**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання контрольних робіт з дисципліни
«ЦИВІЛЬНЕ ТА СІМЕЙНЕ ПРАВО». (ОСОБЛИВА ЧАСТИНА)
для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр», заочної форми
навчання
освітньою програмою (спеціальністю) 081 «ПРАВО»)**

До друку дозволяю »

Проректор _____

Протокол №5 від грудня 2024 р.

Укладачі: **Галина КАПЛІНА, к.ю.н., доцент кафедри
Людмила ЗАГОРУЙ, к.ю.н., доцент кафедри**

*Весь цифровий і фактичний матеріал,
бібліографічні відомості перевірені.
Написання одиниць відповідає стандартам.*

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО ТА ПРИВАТНОГО ПРАВА**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання контрольних робіт з дисципліни
«ЦИВІЛЬНЕ ТА СІМЕЙНЕ ПРАВО». (ОСОБЛИВА ЧАСТИНА)
для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр», заочної форми
навчання
освітньою програмою (спеціальністю) 081 «ПРАВО»)

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри публічного та приватного права

Протокол № 5 від 6 грудня 2024 р.

Київ -2024

Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з дисципліни «Цивільне та сімейне право». (Особлива частина) для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр», заочної форми, освітньої програми (спеціальності) 081 «ПРАВО») / уклад.: Г.А. Капліна, Л. М. Загоруй. – Київ: вид-во СНУ ім.В. Даля, 2024. – 56 с.

Методичне видання спрямоване на засвоєння студентами заочної форми навчання самостійно та на підставі лекційного матеріалу теоретичної та практичної основи з дисципліни «Цивільне та сімейне право». (Особлива частина).

Структура методичних вказівок до виконання контрольних робіт включає теоретичні питання та практичні завдання ситуаційного характеру, а також перелік рекомендованої літератури, у тому числі, перелік нормативних актів та матеріалів судової практики і питання до екзамену. Також методичні вказівки доповнено декількома варіантами з елементами виконання теоретичної частини англійською мовою.

Укладачі: **Галина КАПЛІНА, к.ю.н., доцент кафедри**
Людмила ЗАГОРУЙ, к.ю.н., доцент кафедри

Відповідальний за випуск:

Івчук Ю.Ю.

Рецензент:

Котова Л.В.

Письмова контрольна робота з дисципліни «Цивільне та сімейне право». (Особлива частина) передбачена навчальним планом для виконання самостійних завдань студентами другого курсу заочної форми навчання, що вивчають особливу (спеціальну) частину цивільного права.

Метою виконання роботи є формування у студентів необхідних теоретичних знань, уміння застосовувати цивільно-правові норми щодо правової природи договорів; навчання студентів методам ефективного опанування нормативним матеріалом, науковою літературою та правозастосовною практикою з питань зобов'язального права та недоговорних відносин.

Метою викладання дисципліни є розкриття теоретико-методологічних основ правового регулювання конкретних майнових і особистих немайнових відносин, які виникають на засадах юридичної рівності, вільному волевиявленні, майновій самостійності їх учасників; формування у студентів загальнонаукових уявлень про сутність та порядок регулювання цивільних правовідносин; навчання студентів оперувати термінами, що відносяться до сфери цивілістики та напрацювання навичок застосування вітчизняного цивільного законодавства та судової практики при розв'язанні конкретних практичних завдань.

Таким чином, вивчення студентами цієї навчальної дисципліни спрямоване на вироблення в них аналітичного мислення, пізнання тонкощів правової матерії, спроможності правильно розуміти та кваліфікувати цивільно-правові ситуації, формування гармонійної всебічно розвинутої особистості, а також на оволодіння знаннями, уміннями й навичками, які потрібні їм у здійсненні професійної діяльності.

Виконуючи контрольну роботу, студенти повинні мати на увазі, що цивільне законодавство складається з Конституції України, Цивільного кодексу України, інших законів і нормативно-правових актів, що регулюють стосунки, вказані в статті 1 ЦК України. Норми цивільного права, що містяться в інших законах і нормативних актах, повинні відповідати Цивільному кодексу України. В цілях найбільш ефективного застосування законодавства для захисту прав і інтересів суб'єктів цивільного права уперше в Цивільному кодексі України нормативно у статті 3 закріплені основні засади цивільного законодавства, які впливають на усі акти цієї галузі права. Ці засади сформульовані таким чином:

- 1) неприпустимість свавільного втручання у сферу особистого життя

людини;

2) неприпустимість позбавлення права власності, крім випадків, встановлених [Конституцією України](#) та законом;

3) свобода договору;

4) свобода підприємницької діяльності, яка не заборонена законом;

5) судовий захист цивільного права та інтересу;

6) справедливість, добросовісність та розумність.

Основні засади цивільного законодавства тісно пов'язані з основними положеннями Конституції України, є конкретною формою реалізації конституційних принципів і забезпечують ефективне правове регулювання майнових і пов'язаних з ними особистих немайнових стосунків.

Метою методичних вказівок є надання студентам допомоги в найповнішому оволодінні матеріалом з правового регулювання зобов'язальних відносин, в придбанні навичок самостійної роботи з нормативною і науковою літературою, у виробленні умінь аргументовано (з посиланнями на нормативно-правові норми і інші джерела) і логічно послідовно викладати матеріал. А також в придбанні навичок практичного застосування відповідного законодавства в конкретних життєвих ситуаціях. З цією метою завдання методичних вказівок складаються з двох самостійних частин - теоретичної частини, що містить теоретичні питання (у тому числі англійською мовою), та практичної, що складається із юридичних казусів. Отже, для виконання контрольної роботи пропонуються теоретичні питання, передбачені робочим навчальним планом з дисципліни, та практичні завдання.

Приступаючи до виконання письмової роботи, студенти повинні вивчити основні положення цивільного права і законодавства, механізм правового регулювання досліджуваних правовідносин, познайомитись з особливостями норм аналізованого інституту та судовою практикою.

Розкриваючи сутність теоретичних питань, студенти повинні прагнути до максимально повного і чіткого викладу всіх проблем, що досліджуються. При цьому важливо показати діалектику їх розвитку, розкрити відмінності у трактуванні положень, які розглядаються, провести порівняльний аналіз з питань, що висвітлюються у відповідних розділах різних підручників та спеціальній літературі.

Практична частина пов'язана з вирішенням ситуаційних завдань (задач), що сприяє закріпленню теоретичного матеріалу.

Під час розв'язання задач потрібно вчитися юридично мислити, самостійно оцінювати ту або іншу правову ситуацію. Рішення завдань повинне складатися з детального аналізу обставин, викладених у фабулі завдання, аргументації підстав виникнення або припинення прав і обов'язків сторін, обґрунтування застосування тих або інших норм права і чітких виведень, що свідчать про прийняте рішення. Більше уваги слід приділяти навчальній, науковій літературі, статтям у спеціальних журналах. Відповідь студента повинна бути обґрунтованою, чіткою, повною і мотивованою. Не можна робити висновок, фіксуючи лише порушення закону, треба обов'язково показати наслідки такого порушення і способи відновлення порушених прав. Це можливо уявити лише шляхом правильного підбору необхідного нормативного матеріалу. З цією метою, перш за все, необхідно вивчити основні засади регулювання цивільно-правових відносин, закріплені Конституцією України, Цивільним кодексом України та іншими законами та підзаконними нормативними актами.

Дуже важливою для самостійної роботи студентів є необхідність ознайомлення з керівними постановами Пленуму Верховного Суду, а також постановами Пленуму Вищого спеціалізованого суду України по розгляду цивільних та кримінальних справ, які містять роз'яснення щодо практики застосування діючого законодавства при розгляді справ та впливають на єдине (однакове) його застосування. Для більш повного оволодіння матеріалом в окремих випадках можливе застосування рішень Європейського Суду з прав людини.

Для виконання письмової роботи кафедрою публічного та приватного права пропонується 25 варіантів, кожен з яких містить перелік тем і практичне завдання. **Варіанти №23, №24, №25 розроблені з елементами підвищеної складності, тобто пропонується теоретичні питання виконати англійською мовою.**

У контрольній роботі мають бути висвітлені питання, пов'язані з її варіантом, з урахуванням проблем застосування законодавства у правозастосовній практиці.

Контрольну роботу виконують і оформляють з дотриманням таких технічних вимог:

а) текст роботи має бути надрукований з одного боку аркуша білого паперу

формату А4 (210 x 297);

- б) текстовий редактор – MS Word;
- в) шрифт основного тексту – Times New Roman;
- г) розмір шрифту (кегель) – 14;
- г) відстань між рядками – 1,5;
- д) поля тексту: зверху – 2 см; знизу – 2 см; ліворуч – 2 см; праворуч – 1,5 см;
- е) нумерація сторінок – праворуч зверху, без крапки в кінці;
- є) кількість сторінок основного тексту (без списку використаних джерел і додатків) – 15 – 20;
- ж) структуру контрольної роботи (розділи, підрозділи, параграфи тощо) і сторінку змісту формують за допомогою функції редактора MS WORD;
- з) упродовж усієї роботи необхідно дотримуватися рівномірної щільності, контрастності й чіткості зображення. Лінії, літери, цифри та інші знаки мають бути однаково забарвлені – чорні;
- и) окремі слова, знаки, які вписують у надрукований текст, мають бути чорного кольору; щільність вписаного тексту має максимально наближуватись до щільності основного зображення;
- і) першою сторінкою контрольної роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок контрольної роботи. Зразок оформлення титульного аркуша наведено в **додатку А**.

Обов'язковими структурними елементами контрольної роботи є:

- а) титульний аркуш;
- б) зміст;
- в) перелік умовних позначень (за необхідності);
- г) вступ;
- г) основна частина;
- д) висновки (заклучна частина);
- е) додатки (за необхідності);
- є) список використаних джерел.

Вступ, кожний розділ (за необхідності), висновки і список використаних джерел починаються з нової сторінки, а наступний підрозділ (за необхідності) – одразу після закінчення попереднього. Такі структурні частини письмової роботи, як «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ»,

«СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», не мають порядкового номера.

Заголовки структурних елементів контрольної роботи і заголовки розділів (за необхідності) слід розташовувати посередині рядка і друкувати великими літерами без крапки в кінці, не підкреслюючи, виділяючи жирним шрифтом.

Заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів роботи слід починати з абзацного відступу і друкувати маленькими літерами, крім першої великої, не підкреслюючи, без крапки в кінці, виділяючи жирним шрифтом. Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою. Перенос слів у заголовку розділу не допускається.

Відстань між заголовком і подальшим чи попереднім текстом має дорівнювати 1 - 2 інтервалам. Абзацний відступ повинен бути однаковим упродовж усього тексту роботи і дорівнювати п'яти знакам.

Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу, а також пункту й підпункту в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту.

На останній сторінці контрольної роботи зазначається дата написання і ставиться підпис студента.

Сторінки контрольної роботи слід нумерувати цифрами, дотримуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту роботи.

Титульний аркуш включають до загальної нумерації сторінок роботи. Номер сторінки на титульному аркуші, змісті, додатках не проставляють.

Ілюстрації й таблиці, розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок контрольної роботи.

У кінці контрольної роботи додається список використаних джерел. Ця структурна частина контрольної роботи має назву «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ».

При написанні контрольної роботи студент зобов'язаний робити посилання на джерела, які були використані. Такі посилання дають змогу відшукати джерела, перевірити достовірність, правильність цитування документа, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли наявний у них матеріал, не включений до останнього видання.

Посилання на джерела в тексті роботи слід зазначати порядковим номером

за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у працях [1– 5] ... ».

Коли в тексті роботи необхідно зробити посилання на складову частину чи конкретні сторінки відповідного джерела, можна наводити посилання у квадратних дужках, при цьому номер посилання має відповідати його бібліографічному опису за переліком посилань.

У роботі вказується № варіанту, назва завдання та лише загальноприйняті скорочення слів.

Варіант роботи відповідає номеру студента за списком в журналі. У кожному варіанті - теоретичні питання і практичні завдання.

Контрольна робота невідповідного варіанту не враховується.

Варіант № 1.

1. Теоретична частина.

1.1. Договір як підстава виникнення цивільного зобов'язання. Правова природа та функції договору.

1.2. Поняття та правова природа позики. Відокремлення договору позики від суміжних правових конструкцій (позички, кредиту (банківського кредиту)).

2. Практична частина.

Завдання № 1.

За договором позики М. О. Жарин передав С. М. Янову 20 000 грн. зі строком повернення до 1-го грудня 2011 р. На момент виникнення зобов'язання сторони проживали у м. Київ. Та на початку листопада 2011 р. Жарин виїхав на постійне місце проживання у м. Краків (Польща), про що письмово повідомив Янова. В листі М.О. Жарин також просив С.М. Янова повернути йому борг в злотих (в еквіваленті) за новим місцем проживання, на що С.М. Янов відповів відмовою. Він запропонував М. О. Жарину приїхати за одержанням боргу особисто в Київ, оскільки договір між ними був укладений саме там.

Допоможіть сторонам з'ясувати стосунки між собою. Які правила відносно місця виконання зобов'язання містить цивільне законодавство України?

Завдання № 2.

С.С. Смирнов придбав автомобіль «Мерседес» у С.Т. Аристархова. Оскільки оформлення договору купівлі-продажу було справою тривалою і дорогою, вони вирішили оформити доручення з правом продажу. При отриманні вищезгаданого доручення С. С. Смирнов віддав С. Т. Аристархову гроші і узяв розписку про отриману суму.

Через шість місяців С.С. Смирнов отримав лист від С.Т. Аристархова з повідомленням про відміну доручення і з проханням повернути автомобіль, а ще через три місяці прийшла повістка до суду, куди С.Т. Аристархов подав позов про витребування майна з чужого незаконного володіння.

Вирішіть ситуацію.

Варіант № 2.

1. Теоретична частина.

1.1. Класифікація договорів. Типи та види договорів.

1.2. Поняття кредитного договору. Комерційний кредит.

2. Практична частина.

Завдання № 1.

Л. С. Зарікова 2 листопада 2017 року звернулася в суд з позовом до Т.М. Каріной про стягнення 16000 грн. Позивачка зазначала, що 11 листопада 2014 року відповідачка позичила у неї 16000 грн, видавши про це розписку, в якій строк повернення боргу не було обумовлено. Посилаючись на те, що відповідачка відмовилася повернути борг, позивачка просила суд задовольнити її вимоги. Суд відмовив у позові, виходячи з того, що позивачка без поважних причин пропустила трирічний строк позовної давності.

Чи правильне рішення виніс суд? Як повинна бути вирішена справа в апеляційному порядку?

Завдання № 2.

М.С. Бондаренко під час подорожі на автомобілі здійснив наїзд на М.М. Ткаченка, якому, у зв'язку з цим, було завдано шкоду. Пізніше М.М. Ткаченко звернувся до суду з вимогою про відшкодування завданої шкоди.

М.С. Бондаренко заявив, що він був визнаний невинним у кримінальному судочинстві і звільнений від кримінальної відповідальності. На підставі зазначеного він не може бути притягнений до цивільно-правової відповідальності, тому що ст. 1166 ЦК України передбачає вину як обов'язкову умову відповідальності. Адвокат М.М. Ткаченко зауважив, що в цій ситуації треба користуватись не загальною нормою ЦК України, а спеціальною - ст. 1187 ЦК України, у відповідності до якої М.С. Бондаренко має нести відповідальність за вчинені ним дії незалежно від наявності чи відсутності вини.

Поясніть позицію адвоката потерпілого. Як співвідносяться загальні і спеціальні норми цивільного законодавства?

Варіант № 3.

1. Теоретична частина.

1.1. Загальна характеристика договору купівлі-продажу. Джерела правового регулювання. Сфера застосування.

1.2. Поняття договору банківського вкладу. Загальна характеристика розрахункових правовідносин. Форми розрахунків.

2. Практична частина.

Завдання №1.

С.С. Панін звернувся в юридичну консультацію з наступного питання. У магазині він купив кольоровий телевізор, який через 3 місяці після купівлі згорів. В результаті цього С.С. Паніну була спричинена майнова шкода у розмірі 15000 грн. (в пожежі згоріли меблі та речі, що знаходилися в кімнаті). Панін звернувся до заводу-виробника з вимогою про відшкодування майнової шкоди. Завод пред'явлені вимоги не визнав з огляду на те, що він з С.С. Паніним в договірних відносинах не знаходиться.

Дайте юридичний аналіз даної ситуації ?

Завдання № 2.

У заповіті колишнього слідчого прокуратури І.С. Невзорова передбачалося, що свою юридичну бібліотеку, що містить велику кількість монографій та спеціальної літератури, він передає після смерті в спільну власність міській прокуратурі та місту. Решту майна (квартира, дача, автомобіль та інше) він заповідає синові, що мешкає в іншому місті. Після смерті І.С. Невзорова нотаріус, здійснюючи дії з охорони спадкового майна, встановив, що його син не може бути покликаний до спадкоємства, оскільки помер в результаті автомобільної катастрофи за тиждень до смерті батька. Інших спадкоємців згідно із законом у І.С. Невзорова немає.

Чи можуть прокуратура і місто бути визнані спадкоємцями заповіданої їм бібліотеки? Чи мають право вони претендувати і на інше майно померлого? Якщо ні, то хто має бути визнаний спадкоємцем цього майна?

Варіант №4.

1. Теоретична частина.

1.1. Поняття та особливості договору роздрібної купівлі-продажу.

1.2. Поняття та види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Поняття та істотні умови ліцензійного договору.

2. Практична частина .

Завдання № 1.

О.І. Яценко, якому негайно були потрібні гроші, попросив у борг у М.М. Лівшина 2 тис. грн. на три місяці. М.М. Лівшин погодився на позичку, але з умовою, що О.І. Яценко передасть йому в заставу антикварну бронзову статуетку, що О.І. Яценко і зробив. Договір був письмово оформлений, і статуетка в ньому була оцінена у 3,5 тис. грн. Через 4 місяці О.І. Яценко приніс М.М. Лівшину 2 тис. грн., позичених у нього в борг. Однак М.М. Лівшин відмовився прийняти гроші, заявивши, що, оскільки О.І. Яценко прострочив повернення боргу, статуетка стала його власністю. Він також запропонував Яценку одержати різницю між сумою боргу і вартістю статуетки, тобто 1,5 тис. грн. Яценко з цією пропозицією не погодився і звернувся з позовною заявою до суду з метою в такий спосіб повернути статуетку.

Чи виникло у М.М. Лівшина право власності? Як потрібно вирішити спір?

Завдання № 2.

Психічно хворий О.С. Тучко був визнаний судом недієздатним. Опікуном було призначено його сестру С. С. Єлисеєву.

За відсутності С.С. Єлисеєвої О.С. Тучко продав килим і магнітофон М.І. Баркову, з яким познайомився в магазині. Дізнавшись про це, С.С. Єлисеєва пред'явила позов до М.І. Баркова про визнання договору купівлі-продажу недійсним і повернення проданих речей. М.І. Барков проти позову заперечував, посилаючись на те, що він не знав про недієздатність О.С. Тучко.

Чи підлягає позов С.С. Єлисеєвої задоволенню?

Варіант №5.

1. Теоретична частина.

1.1. Класифікація засобів забезпечення виконання зобов'язань.

1.2. Характеристика суміжних договірних конструкцій (підряду, договору на виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських та технологічних робіт).

2. Практична частина.

Завдання № 1.

О.М. Гнатенко домовився з С.С. Лукашем про продаж за 5 млн. грн. житлового будинку, що належав йому на праві приватної власності. Лукаш С.С. вручив йому як завдаток 2 млн. грн., про що була оформлена розписка. Через місяць Лукаш С.С. звернувся в суд з позовом до О.М. Гнатенка про стягнення з нього 4 млн. грн., оскільки О.М. Гнатенко ухиляється від укладення договору купівлі-продажу житлового будинку.

Гнатенко О.М. позову не визнав, стверджуючи, що договір не був укладений з вини С.С. Лукаша, і тому завдаток поверненню не підлягає. У судовому засіданні було виявлено, що угода не була укладена з вини С.С. Лукаша. Останній заявив суду, що він відмовиться від своїх позовних вимог, якщо О.М. Гнатенко укладе з ним договір. Гнатенко від цієї пропозиції відмовився, оскільки він вже домовився про продаж будинку М.І. Коваленку за 6 млн. грн.

Яке рішення повинен прийняти суд за позовом С.С. Лукаша?

Завдання №2.

О.С. Зайцева вирішила подарувати своїй племінниці Н.І. Євсєєвій двокімнатну квартиру, що належить їй на праві власності. Оскільки вона не хотіла, щоб ця квартира у разі її смерті дісталася її 20-річному онукові І.М. Малишеву, студентові, який не мешкає спільно з нею і є наркоманом. Щоб не викликати нарікань з боку інших родичів і знайомих О.С. Зайцева умовила Н.І. Євсєєву оформити договір купівлі-продажу.

Онук О.С. Зайцевої І.М. Малишев, з'ясувавши, що квартира оформлена на Н.І. Євсєєву, зажадав від О.С. Зайцевої гроші за продану квартиру, яку він повинен був успадкувати після її смерті. Коли ж з'ясувалося, що грошей у О.С. Зайцевої немає, І.М. Малишев за допомогою знайомого юриста підготував документи для визнання договору недійсним, повернення квартири у власність О.С. Зайцевої і відшкодування йому моральної шкоди за укладення договору відносно нерухомого майна, власником якого він стане незабаром.

Чи правий І.М. Малишев?

Чи має значення, що Н.І. Євсєєва виплатила О.С. Зайцевій тільки частину вартості квартири?

Чи зміниться рішення, якщо Н.І. Євсєєва не виплатила нічого, проте збирається це зробити в найближчі два роки?

У яких випадках при визнанні договору недійсним може стягуватися моральна шкода?

Варіант № 6.

1. Теоретична частина.

1.1. Загальні положення про неустойку.

1.2. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності: поняття та особливості співвідношення з іншими договорами у сфері інтелектуальної власності. Правова характеристика договору комерційної концесії.

2. Практична частина.

Завдання № 1.

Директор сільської школи О.Д. Корягин подарував дружині на річницю весілля норкову шубу. Через деякий час, терміново потребуючи грошей для ремонту шкільного спортзалу, чоловік відніс подарунок в міський ломбард, де під заставу хутряного виробу отримав кредит у розмірі 3 тис. гривен строком на один місяць. Повна сума оцінки шуби склала 6 тис. гривен.

Через три місяці позичальник явився із заставним квитком до ломбарду, щоб

повернути кредит і отримати шубу назад. Проте до цього часу, як з'ясувалося, ломбард на основі виконавчого напису нотаріуса вже звернув стягнення на закладене майно і продав його через комісійний магазин, виручивши при цьому за вирахуванням комісійної винагороди 3 тис. гривен.

Директор ломбарду А.С. Марков зажадав від О.Д. Корягина сплатити ломбарду 1 тис. гривен (відсотки за надання кредиту), а так само відшкодувати витрати по зберіганню, страхуванню і продажу шуби, оскільки суми, отриманої від реалізації шуби, виявилось недостатньо для погашення усієї заборгованості.

Вважаючи дії ломбарду необґрунтованими, О.Д. Корягин звернувся до суду з позовом про стягнення з ломбарду 3 тис. гривен.

Одночасно з цим дружина директора сільської школи пред'явила позов з вимогою про повернення шуби до громадянки Л.М. Воронової, що купила її в комісійному магазині. При цьому позивачка посилалася на те, що О.Д. Корягин здав шубу в ломбард без її згоди.

Проаналізуйте правову ситуацію.

Завдання № 2.

В.С. Березовський запропонував своєму знайомому М.М. Абрамовичу придбати у нього картину відомого майстра. Наступного дня М.М. Абрамович направив В.С. Березовському по факсу відповідь, в якій містилася згода купити картину та вказувалася ціна купівлі. Через п'ять днів В.С. Березовський повідомив М.М. Абрамовича, що згодний продати йому картину, але за ціною на 25% більше, ніж ціна, запропонована М.М. Абрамовичем.

М.М. Абрамович не погодився, зазначивши, що, на його думку, договір вже укладений на умовах, що містяться у його факсимільному повідомленні, яке є акцептом.

Дайте визначення оферти та акцепту. Чиї дії в даному випадку можна розглядати як оферту або акцепт? Чи був укладений договір?

Варіант № 7.

1. Теоретична частина.

1.1. Укладення цивільно-правового договору: стадії і способи.

1.2. Договір про спільну діяльність.

2. Практична частина .

Завдання № 1.

ТОВ «Вега» придбало у ТОВ «Альфа» нежилий будинок для розміщення офісу. Будинок був розташований на земельній ділянці, що знаходилася у комунальній власності та перебувала у віданні міської ради. ТОВ «Вега» звернулося до міськради з пропозицією укласти договір оренди земельної ділянки для обслуговування будинку на 49 років. Рішенням міськради ТОВ «Вега» було відмовлено в укладенні договору оренди та зобов'язано укласти договір купівлі-продажу земельної ділянки.

Не погодившись з рішенням міськради, ТОВ «Вега» звернулося до суду.

Які аргументи може навести ТОВ «Вега» в суді та на які норми законодавства йому треба посилатися?

Завдання № 2.

Сидоренко В.В. звернувся до суду з позовом про відшкодування збитків і анулювання боргу до АТ «Львівводоканал». У позовній заяві він зазначив, що протягом 2 місяців відповідач подавав йому брудну воду з неприємним запахом, яку неможливо було використовувати для миття, прання та приготування їжі. У зв'язку з цим, Сидоренко В.В був змушений користуватися послугами громадської бані, здавати речі у пральню і харчуватися у фастфуді. Усі чеки та квитанції він зберіг, загальна сума збитків становить 3700 грн. Оскільки протягом тих 2 місяців він за воду не платив, АТ «Львівводоканал» нарахував йому борг у сумі 112 грн., який В.В. Сидоренко просив анулювати у зв'язку з тим, що вода була неналежної якості.

Як вирішити справу?

Варіант № 8.

1. Теоретична частина.

1.1. Поняття й ознаки договору поставки.

1.2. Поняття та види недоговірних охоронних зобов'язань.

2. Практична частина .

Завдання № 1.

Згідно договору поставки його невід'ємною частиною є специфікація на товар. Специфікація сторонами не складалася. Однак через тиждень після укладення договору товар був переданий постачальником та прийнятий покупцем.

Чи буде такий договір вважатися укладеним?

Завдання № 2.

У жовтні 2010 р. О.С. Литвиненко придбала в універмазі пральну машину. В лютому 2011 р. машина вийшла з ладу і О.С. Литвиненко звернулася до універмагу з проханням прийняти машину та повернути кошти, які вона за неї сплатила. В універмазі відмовили задовольнити це прохання, мотивуючи тим, що пральна машина вийшла з ладу протягом перебігу гарантійного терміну, і вона може звернутися в авторизовану майстерню для гарантійного обслуговування.

О.С. Литвиненко відхилила пропозицію універмагу і звернулася до юридичної консультації з проханням підготувати позовну заяву до суду.

Чи правомірним було звернення О.С. Литвиненко до універмагу?

Чи правомірно універмаг відмовив О.С. Литвиненко?

Як вирішить адвокат проблему О.С. Литвиненко? Підготуйте проект позовної заяви з обґрунтуванням вимог споживача.

Варіант №9.

1. Теоретична частина.

1.1. Поняття договору контрактації як основної форми закупівлі

сільськогосподарської продукції.

1.2. Загальна характеристика недоговірних зобов'язань із правомірних дій. Зобов'язання з публічної обіцянки винагороди без оголошення конкурсу. Зобов'язання з публічної обіцянки винагороди за результатами конкурсу.

2. Практична частина .

Завдання № 1.

О.С. Петренко придбав у магазині комп'ютер із розстроченням платежу на 3 роки. За договором О.С. Петренко мав 3-го числа кожного місяця сплачувати встановлену у договорі грошову суму. Через рік після оформлення договору підприємство, на якому працював О.С. Петренко, було ліквідовано. Петренко О.С. у пошуках роботи виїхав за кордон та припинив сплачувати встановлену договором суму. Представники магазину звернулися до дружини О.С. Петренка з вимогою внести несплачену суму грошей або повернути комп'ютер. Після відмови дружини О.С. Петренка представники магазину звернулися з позовом до суду.

Чи правомірним було звернення представника магазину до дружини О.С. Петренка?

Яке рішення буде прийнято судом? Обґрунтуйте його.

Завдання № 2.

10 березня 2011 року Р. Куркова придбала в магазині «Електроніка» кольоровий телевізор «Samsung». Коли прийшла додому Р. Куркова прочитала інструкцію з експлуатації телевізора з якої вона дізналась, що телевізор повинен бути встановлений так, щоб відстань від екрану до глядача була не менше 3-4 метрів. Площа кімнати Р. Куркової не дозволяла виконати вказані вимоги.

15 березня 2011 року Р. Куркова принесла телевізор в магазин з метою поміняти його на телевізор з меншим екраном і побачила, що з цього дня ціни на всі телевізори підвищилися на 15%.

У яких випадках Р. Куркова має право обміняти свій телевізор належної якості на такий же, але меншого розміру?

У перебігу якого строку Р. Куркова має право на обмін телевізора належної якості?

Якими правами може скористатися Р. Куркова у випадку, якщо телевізор необхідної марки відсутній в магазині?

Який обов'язок виникає у продавця по відношенню до Р. Куркової, яка зажадала обмін телевізора належної якості, у разі відсутності телевізора необхідної марки та розміру в продажі?

Чи зобов'язана Р. Куркова сплатити різницю у вартості телевізора, який вона купила раніше та вибраним нею новим телевізором?

Варіант № 10.

1. Теоретична частина.

1.1. Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу.

1.2. Зобов'язання із вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення. Зобов'язання із рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи. Зобов'язання із створення загрози життю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.

2. Практична частина.

Завдання № 1.

С. Скрябін домовився з І. Жориним обмінятися автомобілями. За результатами домовленості С. Скрябін повинен був віддати І. Жорину автомобіль «Волга», І. Жорин – автомобіль «Жигулі» з доплатою різниці в ціні, що і було відображено в договорі міни.

З якого моменту договірні сторони стануть власниками обмінюваних автомобілів? Які дії повинні зробити С. Скрябін та І. Жорин після обміну автомобілями?

Завдання № 2.

У 2000 р. подружжя Марченко купило на товарній біржі двокімнатну квартиру, а через три роки чоловік – власник приватного підприємства - звернувся

до банку «Надра» про надання кредиту для потреб свого підприємства на суму 50 тис. грн. під заставу купленої квартири. Приватний нотаріус відмовився посвідчувати договір застави, посилаючись на те, що при купівлі-продажу цієї квартири було порушено форму договору і у подружжя Марченко не виникло право власності на неї.

Перелічіть особливості укладання договорів на товарних біржах.

Чи правомірні дії нотаріуса?

Варіант № 11.

1. Теоретична частина.

1.1. Поняття та зміст договору дарування. Види договору дарування. Пожертва.

1.2. Поняття та елементи зобов'язань із завдання шкоди. Деліктна відповідальність: поняття, зміст, підстави. Загальні підстави відповідальності за завдану майнову шкоду. Підстави відповідальності за завдану моральну шкоду. Підстави звільнення від відповідальності за завдання шкоди.

2. Практична частина .

Завдання № 1.

М.І. Савіна 10 листопада 2009 року склала і нотаріально посвідчила заповіт, згідно з яким усе належне їй майно, у тому числі житловий будинок, вона заповідала племінниці Марині Петренко.

24 квітня 2010 року М.І. Савіна уклала договір довічного утримання з С.М. Новіковою. За умовами договору житловий будинок перейшов до неї.

30 січня 2011 року М.І. Савіна померла, а 25 березня 2011 року племінниця М. Петренко звернулася до нотаріальної контори за оформленням спадкових прав. При цьому з'ясувалося, що право власності на житловий будинок оформлено на С.М. Новікову, яка отримала свідоцтво про право власності.

Племінниця М. Петренко звернулася до суду про визнання договору довічного утримання недійсним і визнання за нею права власності на спірний

будинок.

Вирішіть справу по суті.

Завдання № 2.

ТОВ «Альфа» передало ТОВ «Вега» в оренду баштовий кран. При передачі крана в оренду він не мав видимих дефектів, але в договорі було вказано, що кран був не новий. У процесі експлуатації кран впав та пошкодив кілька легкових автомобілів, які стояли на стоянці. Під час розслідування виявилось, що інцидент стався з причини зношеності механізмів крану, а також через порушення крановиком правил техніки безпеки.

ТОВ «Вега» (орендар) відшкодувало потерпілим завдану майнову шкоду, і в свою чергу, звернулось з регресною вимогою до орендодавця про сплату відповідної компенсації. ТОВ «Альфа» відмовилося, мотивуючи тим, що в інциденті винен орендар. Тоді ТОВ «Вега» звернулося до суду.

Вирішити справу.

Варіант № 12.

1. Теоретична частина.

1.1. Договір довічного утримання (догляду).

1.2. Відповідальність юридичної або фізичної особи за шкоду, завдану їхнім працівником або іншою особою та особливості відшкодування шкоди, завданої органами державної влади, органами Автономної республіки Крим, органами місцевого самоврядування та їх посадовими особами. Порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинуві незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду.

2. Практична частина.

Завдання № 1.

Адвокат І.С. Сидоренко вирішив подарувати своєму племіннику О.С.

Радченку бібліотеку юридичної літератури до дня закінчений навчання на юридичному факультеті. Про своє рішення І.С. Сидоренко повідомив рідним: дружині і дочці, а також написав листа племіннику О.С. Радченку. До передачі книг племіннику дарувальник помер. Донька останнього відмовилась передати бібліотеку О.С. Радченку і попросила сплатити за неї 3 500 грн.

О.С. Радченко заперечував проти сплати грошей, пославшись на лист, в якому вказувалось, що бібліотеку йому подаровано.

Донька І.С. Сидоренка послалась на заповіт свого батька, в якому сказано, що вона є спадкоємцем всього майна.

Як вирішити спір, який виник між донькою померлого І.С. Сидоренка і О.С. Радченком?

В якій формі укладається договір дарування?

Завдання № 2.

За договором фінансового лізингу лізингодавець придбав у продавця обладнання та передав його лізингоодержувачу за актом приймання-передачі. Через деякий час у приміщенні лізингоодержувача, де знаходилося обладнання, трапилася пожежа, внаслідок якої обладнання повністю вийшло з ладу.

Хто буде нести майнові наслідки, які пов'язані зі знищенням обладнанням?

Варіант № 13.

1. Теоретична частина.

1.1. Поняття та загальна характеристика договору найму (оренди).

1.2. Особливості відшкодування шкоди, завданої злочином. Відповідальність за шкоду, завдану малолітніми, неповнолітніми, недієздатними, обмежено дієздатними та недієздатними особами.

2. Практична частина .

Завдання № 1.

О.С. Зарубов, який є власником квартири, одержаної у порядку спадкування

після смерті бабусі, вирішив здати її під офіс туристичної компанії «Мрія». Двокімнатна квартира на п'ятому поверсі мала бути використана для адміністративних потреб компанії строком на 5 років.

Чисельна кількість відвідувачів фірми створювала незручності для мешканців будинку і останні висунули вимогу до О.С. Зарубова про розірвання договору.

Який порядок здачі в оренду житлових приміщень?

Як мешканці житлового будинку можуть захистити свої права?

Завдання № 2.

Є. О. Куликов (житель м. Київ) та Н.І. Вощина (жителька с. Петрівка, Київської області) у 2011 р. зареєстрували шлюб, проте Н.І. Вощина не переїхала проживати до м. Київ.

У 2002 р. у них народився син. У 2003 р. Є.О. Куликов одержав ордер на квартиру, в якій було включено його дружину і сина. У грудні 2003 р. Н.І. Вощина разом із сином приїхала до Київ, але Є.О. Куликов не впустив її до квартири. Вощина Н.І. подала позов до суду про визнання за нею та сином права на житло і усунення перешкод у користуванні ним.

Є.О. Куликов подав зустрічний позов про визнання Н.І. Вощини та сина такими, що втратили право на житло.

Як вирішити справу по суті?

Варіант № 14.

1. Теоретична частина.

1.1. Поняття і види договірних зобов'язань.

1.2. Відповідальність за шкоду, завдану джерелом підвищеної небезпеки.

2. Практична частина.

Завдання №1.

Ательє індивідуального пошиття жіночого одягу зобов'язалося по ескізу Т.І.

Григор'євої пошити для неї літнє пальто, що розкльошує, а Т.І. Григор'єва зобов'язалася прийняти і сплатити виконану роботу. Замовлення повинне було виконуватися з матеріалу, наданого замовницею, без примірки в прискореному порядку за п'ять днів. Ціна роботи – подвійна. Незвичність умов договору Т.І. Григор'єва пояснила необхідністю швидкого від'їзду на тривалий строк до Німеччини.

Закрійниця Інна Маркова розкроюючи тканину, побачила по її центру пляму, яку при відпарюванні праскою видалити не вдалося. У зв'язку з цим І. Маркова прийняла на власний розсуд рішення змінити фасон, замість пальта, що розкльошує, зшити пряме, оскільки дефект тканини не дозволяв виконати замовлення згідно з угодою. Повідомити про своє рішення вона не могла через відсутність телефону у замовниці, що проживає за містом, а строк виконання замовлення переносити було не можна.

Який документ є підтвердженням укладенням даного договору і що повинно бути в ньому вказано?

Чи мала право Інна Маркова змінити фасон замовленого пальта без узгодження із замовницею ?

Чи зобов'язана Т.І. Григор'єва прийняти пальто зшите не по її ескізу?

Яке рішення може прийняти ательє у разі відмови Т.І. Григор'євої прийняти пальто?

Які права в Григор'євої Т.І. в даному випадку?

Завдання № 2.

При відчуженні підприємства між продавцем і покупцем виникли розбіжності за визначенням складу майна, яке має бути передане покупцеві. Продавець наполягав на тому, щоб в його розпорядженні залишилася отримана і ще не реалізована продукція, а також на тому, щоб за ним залишилися немайнові права : право на фірмове найменування, право на товарний знак.

Покупець, у свою чергу, вимагав виключення із складу переданого підприємства його боргів, вважаючи, що він придбає тільки готівкове майно з його активами.

Хто прав в цій суперечці?

Чи можуть сторони самотійно визначити в цьому договорі склад майна?

Варіант № 15.

1. Теоретична частина.

1.1. Поняття та особливості договору прокату.

1.2. Особливості відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю.

2. Практична частина.

Завдання № 1.

Салон чоловічого одягу «Багатир» зобов'язався пошити костюм «двійка» В.І. Мурашкину. Робота повинна бути виконана з матеріалу салону. Проте салон замість костюма «двійка» пошив «трійку» і запропонував В.І. Мурашкину сплатити вартість не передбаченого договором підряду жилета, від чого той відмовився.

У який момент з метою захисту своїх інтересів (яких?) В.І. Мурашкін повинен сплатити вартість матеріалу салону «Багатир»?

Чи має право В.І. Мурашкін відмовитися від не замовленої роботи?

Як повинен поступити салон при відмові В.І. Мурашкина прийняти і сплатити не передбачений договором підряду жилет?

Завдання № 2.

С.В. Рощин здав у ремонт до ТОВ «Автосервіс» автомобіль «Мерседес». У договорі сторони обумовили вартість ремонту, яка за попередньою оцінкою становить 3000 грн. і строк виконання робіт – протягом двох тижнів з моменту підписання договору.

Через два тижні, коли С.В. Рощин прибув за автомобілем, йому було запропоновано доплатити ще 600 грн. за здійснений ремонт і профілактику охолоджувальної системи автомобіля. Про виконання цих робіт сторони не домовлялися. Представник ТОВ «Автосервіс» пояснив, що необхідність виконання таких робіт виявилась у процесі загального ремонту. С.В. Рощин відмовився оплатити вартість додаткових робіт.

Чи має право С.В. Рощин відмовитись від оплати послуг, які він не замовляв?

*Що можна порадити представнику ТОВ «Автосервіс» у даному випадку?
Як вирішити спір?*

Варіант № 16.

1. Теоретична частина.

1.1. Поняття та види договору лізингу.

1.2. Відповідальність за шкоду, завдану внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг). Зобов'язання із набуття, збереження майна без достатньої правової підстави.

2. Практична частина .

Завдання № 1.

В. С. Петрухин продав приватизовану квартиру І.С. Соловйову. Коли останній став готуватися до переїзду, то з'ясував, що одна з кімнат в придбаній квартирі здана М. С. Гришину строком на 5 років, про що при укладенні договору купівлі-продажу квартири В.С. Петрухин не повідомив І.С. Соловйова.

І.С. Соловйов зажадав від В.С. Петрухина повернення виплаченої за квартиру суми грошей. Останній відмовився виконати вимогу І.С. Соловйова, посилаючись на те, що І.С. Соловйов сам повинен був навести довідки про осіб, що мешкають в квартирі, і що договір не лише укладено, але вже і виконано.

І.С. Соловйов звернувся з позовом до суду.

Які особливості продажу житла?

Яке рішення повинен ухвалити суд?

Завдання № 2.

М.П. Вукорін здав до майстерні з ремонту мобільних телефонів свій мобільний телефон «Моторола». Через кілька днів у майстерні було вчинено крадіжку, мобільний телефон з іншими речами було викрадено. Під час розслідування встановлено, що з вини працівників майстерні в ніч крадіжки приміщення майстерні не охоронялось. М.П. Вукорін пред'явив позов про

компенсацію вартості телефону, понесених витрат і моральної шкоди від майстерні.

Чи буди задоволено позов М.П. Вукоріна? Чи змінилось би вирішення ситуації, якби приміщення охоронялося?

Варіант № 17.

1. Теоретична частина.

1.1. Поняття та загальна характеристика договору позички (безоплатного користування майном). Відмінність позички від найму (оренди).

1.2. Договір про надання послуг. Виконання договору особисто. Плата за договором та строк виконання договору. Відповідальність за порушення договору про надання послуг.

2. Практична частина.

Завдання №1.

Аудиторська фірма уклала із суб'єктом підприємницької діяльності К. Носовим договір на надання інформаційно-консультативних послуг. У договорі було зазначено, що К. Носов надає аудиторській фірмі консультації з приводу раціональності та ефективності використання коштів на будівництво, реконструкцію та ремонт, що здійснюється третіми особами - клієнтами аудиторської фірми. У договорі було передбачено, що К. Носов надає консультації в усній та письмовій формі.

Під час перевірки К. Носова податковою інспекцією виникла конфліктна ситуація. Представники ДПІ вважали, що за вказаним договором К. Носов виконує для аудиторської фірми роботи, а не надає послуги, оскільки договором передбачена можливість надання консультацій у письмовому вигляді, тобто наявним є матеріалізований результат.

К. Носов звернувся за консультацією до юридичної фірми.

Які головні риси предмету договору про надання послуг?

У яких формах може виражатися результат надання послуг?

Чи можна стверджувати, якщо дія має матеріалізовану форму, то вона не є послугою?

Визначте правову природу даного договору.

Завдання № 2.

ТОВ «Курси іноземних мов» (далі - Курси) уклало з ТОВ «Мрія» договір про надання послуг з навчання англійської мови. За цим договором Курси зобов'язувалися підготувати 10 співробітників ТОВ «Мрія» до тестування з англійської мови, яке мало проводитися іноземною фірмою, партнером ТОВ «Мрія». Курс навчання складав 50 академічних годин.

ТОВ «Мрія» зобов'язувалося забезпечити явку співробітників на заняття та оплатити послуги з навчання. При цьому договором передбачалося, що вартість навчання кожного співробітника складає 1000 гривень за 50 годин; ціна за послуги в цілому, відповідно, складала 10 000 гривень.

Після тестування ТОВ «Мрія» сплатило лише 7000 гривень, відмовившись сплатити суму, вказану у договорі. Таке зменшення суми ТОВ «Мрія» пояснювало двома аргументами:

1) після першого заняття один із співробітників ТОВ «Мрія» звільнився з роботи і перестав відвідувати заняття з англійської мови;

2) успішного результату під час тестування досягли лише сім співробітників.

ТОВ «Курси іноземних мов» звернулося до суду з позовом про стягнення заборгованості за договором про надання послуг.

Чи має ТОВ «Мрія» зобов'язання оплатити навчання співробітника, який звільнився?

Чи завжди можна гарантувати позитивний результат надання послуги?

Вирішіть справу по суті.

Варіант № 18.

1. Теоретична частина.

1.1. Житлове законодавство України. Конституційне закріплення права громадян на житло і форми його реалізації. Житловий фонд та його види.

1.2. Договір експедиції, його види.

2. Практична частина.

Завдання № 1.

Трикотажної фабрики отримала дві партії товарів, які були перевезені Укрзалізницею від відправника. В першій партії, прибулій на станцію призначення на 10 днів пізніше триденного строку доставки, вантаж виявився пошкодженим, в другій – була встановлена недостача декількох ящиків з товаром. На підставі актів, складених при видачі вантажу, фабрика зажадала від залізниці відшкодування збитків і сплати штрафу за прострочення доставки вантажу в сумі 1780 грн.

У господарському суді представник Укрзалізниці послався на те, що псування першої партії відбулося від непомітних недоліків упаковки. Крім того, він вказав на відмітку відправника в накладній про те, що залізниця звільняється від відповідальності. З приводу недостачі товару в другій партії на суму 26000 грн. представник Укрзалізниці пояснив, що вона викликана в наслідок аварії, яка була під час перевезення. Тому перевізник повинен бути звільнений від відповідальності.

Дайте юридичний аналіз ситуації, яка виникла між сторонами.

Завдання № 2.

Студенти Харламов, Варінні, Краметов їхали на гірськолижну базу автобусом Львів-Закопані. При посадці в автобус з дозволу водія вони помістили в багажне відділення автобуса три пари гірських лиж і три спортивні сумки.

Прибувши до Закопані (Польща), студенти не виявили двох сумок і заявили претензію водію про зникнення гірськолижного спорядження. З їхніх слів спорядження було в цих двох сумках, у третій сумці були продукти харчування. Водій відмовився зафіксувати факт пропажі, оскільки вміст сумок був йому невідомий.

Студенти звернулися з позовом до АТП-2436 про відшкодування вартості спорядження (три пари гірськолижних чобіт, три спортивних костюми та інші речі особистого користування) на загальну суму 5000 грн. та моральної шкоди в сумі 2000 грн.

Як вирішити справу?

Варіант № 19.

1. Теоретична частина.

1.1. Поняття договору підряду, його види. Відмінність договору підряду від трудового договору.

1.2. Поняття договору зберігання, його види і форми.

2. Практична частина.

Завдання № 1.

О.С. Телегін здав квиток у касу аеропорту, оскільки літак, на якому він повинний був летіти з Харкова в Київ, затримався на три години і він вже не встигав зробити пересадку на рейс Київ - Анталія в Борисполі, де йому було заброньовано місце. При цьому він вимагав відшкодувати не тільки вартість квитка, але й заплатити штраф, передбачений у транспортному статуті, а також вартість туристичної путівки в Анталію, купленої в туристичній агенції «Гамалія», і відшкодувати моральну шкоду.

Адміністрація аеропорту відмовилася відшкодувати, мотивуючи це тим, що затримка вильоту відбулася через страйк заправників палива, а не з вини адміністрації аеропорту.

Чи підлягає задоволенню вимога пасажера О.С. Телегіна?

Чи змінилося б рішення задачі, якби затримка відбулася через відсутність палива або технічної несправності літака?

Завдання № 2.

С.С. Петренко уклав із своїм односельчанином М.І. Колтуном договір зберігання гречки. Подібні договори з М.І. Колтуном уклали також О.І. Грицик і В.В. Бородай. Згідно з умовами договорів М.І. Колтун мав право змішати передану йому на зберігання гречку, але не міг її використовувати для власних потреб.

Під час зберігання у коморі, де знаходилася гречка односельчан М.І.

Колтуна, внаслідок стихійного лиха (паводку) сталося сильне підтоплення. Гречка стала непридатною для будь-якого використання, про що М.І. Колтун негайно повідомив своїх поклажодавців.

Петренко, Грицик і Бородай звернулися до Колтуна з вимогою повернути їм таку ж саму кількість гречки належної якості, вказавши, за порадою юриста виконкому сільської ради, що Колтун став власником переданої йому гречки і, відповідно, ніс ризик випадкового її знищення. Дізнавшись, що у селі відпочиває адвокат з Києва, Колтун звернувся до нього із проханням допомогти.

Які поради може надати адвокат М.І. Колтуну? Вирішіть справу.

Чи можна визнавати Колтуна власником переданої йому на зберігання гречки?

Чи можна визнавати Петренка, Грицика і Бородая співвласниками гречки, що була передана на зберігання М.І. Колтуну, а, якщо так, то чи є така спільна власність сумісною чи частковою?

Висловіть власну позицію щодо правового титулу належності речі у договорі іррегулярного зберігання.

Яку відповідальність несе зберігач за втрату (нестачу) чи пошкодження речі, що була передана на зберігання?

Чи буде він відповідати, якщо втрата (нестача) речі сталася внаслідок дії непереборної сили чи випадку?

Чи зобов'язаний зберігач відшкодувати поклажодавцеві упущену вигоду внаслідок втрати (нестачі) чи пошкодження речі, що була передана на зберігання?

Варіант № 20.

1. Теоретична частина.

1.1. Договір побутового підряду.

1.2. Поняття, сутність і значення страхування. Законодавство про страхування.

2. Практична частина .

Завдання № 1.

О.М. Носов уклав з благодійною організацією договір, в якому узяв на себе зобов'язання заповідати квартиру благодійній організації, що належить йому на праві приватної власності, за що остання повинна довічно виплачувати йому щомісячно 50 відсотків його пенсії. Через п'ять років О.М. Носов помер, залишивши заповіт на все майно (включаючи квартиру) на ім'я сина його друга. Благодійна організація звернулася до суду з позовом про визнання заповіту недійсним у зв'язку з порушенням раніше укладеного договору.

Яку ухвалу повинен винести суд?

Завдання №2.

Якимишин В.Г. купив залізничний квиток до станції Київ-пасажирський вартістю 450 грн. і під час поїздки був травмований внаслідок аварії потяга. Лікування травм тривало 90 днів, після чого йому була встановлена 3 група інвалідності.

Назвіть вид страхування, за котрим він може отримати страхову суму і документи, котрі він повинен представити і страхову компанію для отримання виплати.

Варіант № 21.

1. Теоретична частина.

1.1. Поняття договору будівельного підряду, порядок, строки і форма його укладення.

1.2. Поняття та ознаки договору довічного утримання (догляду). Форма договору довічного утримання (догляду). Сторони договору, предмет, права та обов'язки сторін за договором довічного утримання (догляду).

2. Практична частина.

Завдання № 1.

В.С. Павлов видав своїй дружині Л.І. Павловій розписку в тому, що він при

оформленні заповіту на майно, що належить йому на праві приватної власності, не згадає в ньому дітей від свого першого шлюбу. Через рік після цього В.С. Павлов помер. У його заповіті, засвідченому нотаріальною конторою, передбачалося, що усе майно, що належить йому, він заповідає в рівних частках дітям від першого шлюбу - 20-річній дочці і 23-річному синові. Л.І. Павлова звернулася до суду з позовом про визнання цього заповіту недійсним, посилаючись на те, що при його складанні В.С. Павлов порушив угоду між ним і Павловою, яка була оформлена розпискою.

Які можливості включає вміст правоздатності фізичної особи?

Чи порушує угода, укладена між подружжям Павловими, норми ЦК про правоздатність?

Завдання № 2.

Товариство з обмеженою відповідальністю звернулося з позовом до суду про стягнення з В.П. Гаврилова збитку. Гаврилов В.П. зараз працює на іншому підприємстві і використовує в роботі методи і технологію, які товариство з обмеженою відповідальністю вважає своєю комерційною таємницею. В.П. Гаврилов, заперечуючи проти вимог товариства, заявив, що його ніколи не попереджали про збереження в таємниці відповідних прийомів і методів роботи. Більше того, сама адміністрація товариства час від часу демонструє свої досягнення перед делегаціями, які відвідують підприємство.

Чи підлягає позов товариства з обмеженою відповідальністю задоволенню?

До якого виду об'єктів інтелектуальної власності відноситься комерційна таємниця?

Що не може бути комерційною таємницею?

Варіант № 22.

1. Теоретична частина.

1.1. Договір про надання послуг. Виконання договору особисто. Плата за договором та строк виконання договору. Відповідальність за порушення договору про надання послуг.

1.2. Поняття кредитного договору. Комерційний та споживчий кредит.

2. Практична частина.

Завдання № 1.

Пенсіонерка Г.І. Жданова дуже любила свого онука Федора, який про неї піклувався, і хотіла залишити йому в спадок свою квартиру і дачу. Чоловік Г.І. Жданової давно помер, а дочка з нею не спілкувалася. Тому Г.І. Жданова не бажала, щоб дочка Марія стала її спадкоємицею. Складаючи заповіт, Г.І. Жданова вказала в якості спадкоємця онука, обумовивши, що позбавляє свою дочку спадку.

Через півроку після цього Г.І. Жданова поверталася з лікарні додому разом з Федором на його машині, внаслідок ожеледі на дорозі, онук не впорався з управлінням, і машина перекинулася. В результаті Г.І. Жданова загинула на місці, а Федір помер через дві години в машині «швидкої допомоги». Після похоронів дочка Г.І. Жданової і мати Федора - Марія Скорик (молодша дочка Г.І. Жданової), дізнавшись про заповіт, звернулись до юриста за консультацією.

Дайте консультацію від імені юриста.

Чи виникло право на спадок у онука Г.І. Жданової?

Враховуючи зміст заповіту чи має право Марія Скорик на спадщину?

Вирішіть ситуацію.

Завдання №2.

Популярна виконавиця пані Валерія, публічно заявила, що співачка пані Світлана повністю копіює її сценічний вигляд, імідж і, багато в чому саме завдяки цьому, змогла добитися успіху, у зв'язку з чим, пані Валерія має намір звернутися до суду. У свою чергу співачка Світлана повідомила про своє рішення притягнути Валерію до судової відповідальності за зневагу честі, гідності і ділової репутації і стягнути компенсацію за заподіяну моральну шкоду.

Чи правомірні вимоги виконавиць?

Чи є об'єктом цивільного права імідж?

Які умови відшкодування моральної шкоди?

Чи зміниться рішення задачі у тому випадку, якщо дійсно має місце навмисна імітація сценічного вигляду з метою отримання вигоди?

Що таке дифамація?

ВАРІАНТИ З ЕЛЕМЕНТАМИ ПІДВИЩЕНОЇ СКЛАДНОСТІ

(теоретичну частину потрібно виконати англійською мовою)

Variant No. 23.

1. Theoretical part.

1.1. Transportation and transport contracts. Types of transportation. Cargo transportation contract, its main elements, the procedure for conclusion and form.

1.2. The concept of a power of attorney agreement and its form. Distinction between a power of attorney contract and related contracts. Parties to the power of attorney agreement, their rights, and obligations. Relations with third parties.

2. Практична частина.

Завдання №1.

Петренко, знайшовши на вулиці м. Києва портмоне з грошима і документами на ім'я С.С. Куликова (громадянина Молдови), довго з'ясовував його місце знаходження, обдзвонюючи готелі і довідкові служби. Врешті-решт, поспішаючи на зустріч з С.С. Куликовим Петренко перевищив швидкість руху, за що і був оштрафований співробітником ДАІ.

Отримавши портмоне С.С. Куликов дуже зрадів, жалкуючи, що зараз він відлітає. Він хотів би віддячити Петренку і віддати йому два квитки на концерт симфонічної музики, на який сам не встиг сходити. Петренко відмовився від квитків і у свою чергу заявив, що, він не відмовився б від грошової винагороди, оскільки йому довелося заплатити штраф, витратити бензин на поїздку в аеропорт, а, крім того, йому ще прийде рахунок за користування послугами платної довідкової телефонної служби.

С.С. Куликов подзвонив знайомому юристові з проханням роз'яснити права і обов'язки сторін в цій ситуації.

Якими нормами регулюються такі правовідносини?

Які роз'яснення повинен дати сторонам правовідношення юрист?

Завдання № 2.

О.М. Курц придбав скрипку по оголошенню в газеті, але продавець Зубко відмовився передати їй футляр і смичок, посилаючись на те, що у футлярі спить його собака, а смичок давно загублений.

Чи задовольнить суд вимогу Курца про передачу йому футляра і смичка у разі звернення до суду з відповідним позовом?

Як бути, якщо у продавця смичок відсутній?

Відповідь обґрунтуйте.

Variant No. 24.

1. Theoretical part.

1.1. Towage contract. Contract of carriage of passengers and baggage. Rights and obligations of the carrier and passenger. Liability of the carrier for loss, damage, or shortage of baggage. Expedition contract, its types.

1.2. Concept, essence, and meaning of insurance. Insurance legislation. The concept and grounds for the occurrence of insurance obligations. Procedure for conclusion and form of insurance contract.

2. Практична частина .

Завдання № 1.

М.І. Микронин, зайшовши в магазин, попросив продавця підібрати йому продукти харчування з найменшим змістом кілокалорій. Продавець висміяла поведінку М.І. Микронина і порадила йому терміново звернутися до лікаря.

Микронин, обурившись висловлюваннями з приводу стану його психічного здоров'я, відмовився придбавати в магазині взагалі які-небудь продукти, покинув торговий зал і пред'явив до магазину позов про компенсацію моральної шкоди.

При розгляді справи представник магазину заявив, що ніякого договору купівлі-продажу з М.І. Микрониним магазин не укладав, а, отже, правовідносин

між ними не виникло. Крім того, правила торгівлі магазином не були порушені ні по одному з пунктів. У відношенні ж його претензій до продавця він може звернутися безпосередньо до неї.

Чи правильна позиція магазину?

Завдання № 2.

За договором ренти Ольга Веремієва, мешканка селища Ясеновий, передала своєму сусіду Л. Куркову за платню у власність земельну ділянку, а останній зобов'язався виплачувати їй ренти безстроково. Договором передбачалася виплата ренти в грошовій сумі, а після збору урожаю – овочами на суму, відповідну грошовій сумі ренти. Сторони згодилися з тим, що періодичність виплати ренти повинна бути встановлена відповідно до ЦК України. Через п'ять років після укладення договору ренти О. Веремієва загинула по дорозі в гості до своєї дочки Аліни Маратової, яка стала спадкоємицею загиблої.

Л. Курков не став платити А. Маратовій ренти, посилаючись на те, що договір він укладав з О. Веремієвою і грошей заплатив їй достатньо, щоб окупити вартість земельної ділянки. Маратова А. з цими доводами не погодилася і подала до суду позов до Л. Куркову з вимогою виплати грошової ренти за три роки, і процентів, виходячи з облікової ставки банківського процента на день пред'явлення позовної заяви.

З якою періодичністю Л. Курков повинен був виплачувати ренту Веремієвій?

Чи перейшли права одержувача ренти до спадкоємиці – Аліни Маратової?

Чи правомірні вимоги Маратової до Куркову?

Яке рішення повинен надати суд?

Variant No. 25.

1. Theoretical part.

1.1. Shortage or damage to property. Liability of the person who handed over the item for safekeeping.

1.2. Types of obligations in personal insurance. Types of obligations in property insurance.

2.Практична частина .

Завдання № 1.

І.С. Седоусов, складаючи заповіт, вказав спадкоємцями своїх дітей Віктора і Світлану. В якості умови отримання спадку для сина він вказав вимогу пройти курс лікування проти наркотичної залежності, а також відмовитися від гри в казино. Не знаючи, як правильно сформулювати свої думки з юридичної точки зору і бажаючи, щоб у разі його смерті син розумно розпорядився спадком, І.С. Седоусов звернувся за порадою до свого адвоката.

Надайте юридичну допомогу І.С. Седоусову.

Завдання № 2.

Мартінова звернулася до районного суду м. Полтава з позовною заявою про розірвання договору довічного утримання. У судовому засіданні з'ясувалося, що набувач за договором В.П. Чижин щомісяця надавав Мартіновій утримання у вигляді харчування, сплачував комунальні послуги, купував ліки. Мартінова цього факту не заперечувала, але просила договір розірвати, оскільки останнім часом у неї з відповідачем склалися неприязні відносини і вона не бажала в подальшому одержувати від нього будь-яку допомогу.

Вирішить справу по суті.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Цивільне право : підручник : у 2 т. / В. І. Борисова (кер. авт. кол.), Л. М. Баранова, Т. І. Бєгова та ін. ; за ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо- Фатєєвої, В. Л. Яроцького. Харків: Право, 2011. Т. 1. 656 с. Т. 2. 816с.
2. Зобов'язальне право України: Підручник /За ред. Харитоновна Є. О., Голубєвої Н.Ю. Київ: Істина, 2011. 848 с.
3. Цивільний кодекс України. Науково-практичний коментар. Видання шосте, перероблене та доповнене. / За заг. ред. Є. О. Харитоновна, Н.Ю. Голубєвої. Харків: ТОВ «Одіссей», 2010. 1216 с.
4. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар / За ред. Є.О. Харитоновна, Харитонової О.І., Голубєвої Н.Ю. – третє вид. перероб. та допов. Київ: : Алеута; КНТ; ЦУЛ, 2010. 752 с.
5. Сімейне право України: Підручник / За ред. Є.О. Харитоновна, Н.Ю. Голубєвої. Київ: Істина, 2010. 320 с. (Затверджено МОН України, лист № 1.4/18 – 5 – 106.1 від 10.01.2009).
6. Цивільне право України. Навчальний посібник / За ред. О.Є. Харитоновна, Н.Ю. Голубєвої. Київ: Істина, 2009. 280 с.
7. Харитонов Є.О., Харитоновна О.І., Старцев О.В. Цивільне право України : Підручник. Вид.2, перероб. і доп. Київ: Істина, 2009. 816 с.
8. Житловий кодекс України : науково-практичний коментар / За ред. Харитоновна Є.О., Голубєвої Н.Ю. Харків: «Одіссей», 2009. 480 с.
9. Житлове право України: Навчальний посібник / За ред. Харитоновна Є.О. Київ: Істина. 2008. 160 с.

Нормативні акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 року : станом на 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 08.11.2024).
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV : станом на 03.09.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення:

08.11.2024).

3. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 року № 2947-III : станом на 29.10.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

4. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV : станом на 03.09.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

5. Цивільний процесуальний Кодекс України від 18 березня 2004 року : станом на 19.10.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

6. Житловий кодекс України від 30 червня 1983 р. № 5464-X : станом на 19.10.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5464-10#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

7. Про нотаріат: Закон України від 2 вересня 1993 року № 3425-XII : станом на 15.04.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

8. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 р. № 1906-IV : станом на 15.03.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

9. Про виконання рішень і застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 р. № 3477-IV : станом на 02.12.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

10. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту : Закон України від 8 липня 2011 року № 3671-IV : станом на 03.08.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

11. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 року № 3773-VI : станом на 30.10.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

12. Про громадянство: Закон України від 11 січня 2002 року № 2235-III : станом на 25.08.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

13. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23 червня 2005 року № 2709-IV : станом на 23.12.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

14. Про автомобільний транспорт: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2344-III : станом на 28.06.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

15. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 1 грудня 2022 року № 2811-IX : станом на 15.04.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

16. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 року № 2121- III : станом на 08.11.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

17. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань : Закон України від 22 листопада 1996 р. № 543/96-ВР : станом на 11.07.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/543/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

18. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини) від 4 листопада 1950 р., ратифікована Законом України № 475/97-ВР від 17.07.97, набрання чинності в Україні 11.09.1997 : станом на 01.08.2021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення: 08.11.2024).

19. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III : станом на 08.11.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

20. Про страхування: Закон України від 18 листопада 2021 року № 1909-IX : станом на 20.06.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#n2320> (дата звернення: 08.11.2024).

21. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень: Закон України від 1 липня 2004 р. № 1952-IV : станом на 08.11.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

22. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців: Закон України від 15 травня 2003 р. № 755- IV : станом на 23.09.2024.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

23. Про житлово-комунальні послуги: Закон України від 9 листопада 2017 року № 2189-VIII : станом на 09.07.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2189-19#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

24. Про залізничний транспорт: Закон України від 4 липня 1996 р. № 273/96-ВР : станом на 01.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

25. Про іпотеку: Закон України від 5 червня 2003 р. № 898-IV : станом на 15.04.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-15#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

26. Про заставу: Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2654-XII : станом на 20.06.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2654-12#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

27. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 7 червня 1996 р. № 236/96-ВР : станом на 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

28. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 р. № 1023-XII : станом на 19.11.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

29. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 3 жовтня 2019 року № 157-IX : станом на 23.09.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

30. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні: Закон України від 12 липня 2001 р. № 2658-III : станом на 20.06.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

31. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду: Закон України від 1 грудня 1994 р. № 266/94-ВР : станом на 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266/94-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

32. Про порядок валюти і валютні операції: Закон України від 21 червня 2018

року № 2473-VIII : станом на 08.11.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

33. Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності: Закон України від 23 грудня 1998 р. № 351-XIV : станом на 13.02.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/351-14#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

34. Про товарну біржу: Закон України від 10 грудня 1991 року № 1956-XII : станом на 27.09.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

35. Про фермерське господарство: Закон України від 19 червня 2003 р. № 973-IV : станом на 20.10.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

36. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23 лютого 2006 р. № 3480-IV : станом на 19.10.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

37. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII : станом на 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

38. Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень: Закон України від 18 листопада 2003 р. № 1255-IV : станом на 27.04.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1255-15#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

Допоміжна

1. Харитонов Є.О. Нариси теорії цивілістики (поняття та концепти) : монографія. Одеса : Фенікс, 2008. 464 с.

2. Право на житло в Україні: реалізація та захист : навчально-довідкове видання / За заг. ред. Є.О. Харитонова. Харків: Одіссей, 2008. 456 с.

3. Ківалова Т.С. Зобов'язання відшкодування шкоди у цивільному законодавстві України (теоретичні аспекти) : монографія. Одеса : Юридична література, 2008. 360 с.

4. Кулініч О.О. Загальні положення про інформацію з обмеженим доступом в цивільному праві. Одеса: Видавництво Букаєв Вадим Вікторович, 2008. 243 с.

5. Чанишева А.Р. Іпотечні цивільні правовідносини : монографія. Одеса:

Фенікс, 2009. 148 с.

6. Біркжов І. Межі цивільно-правового регулювання відносин, об'єктом яких є життя, здоров'я і тілесна недоторканість. *Право України*. 2011. №1. С. 209-216.

7. Мікуліна М. Особисті немайнові права фізичних осіб: мозаїка класифікацій. *Право України*. 2011. №1. С.216-222.

8. Токунова А. Аналіз змін законодавства України щодо факторингу. *Право України*. 2011. №1. С. 294-300.

9. Самбур М. Набуття права власності на земельні ділянки на підставі набувальної давності: український досвід. *Право України*. 2011. №2. С.270-278.

10. Лопатін В. Продавці та покупці інтелектуальності власності. *Право України*. 2011. №3. С. 113-127.

11. Тверезенко О. Класифікація договорів у сфері інтелектуальної власності. *Право України*. 2011. №3. С. 139-149.

12. Ткачук Т. Інформація з обмеженим доступом на підприємстві: проблеми безпеки та захисту. *Право України*. 2011. №3. С. 243-252.

13. Лекція професора О. Харитонової: Вступ до курсу «Право інтелектуальної власності». *Право України*. 2011. №3. С. 311-323.

14. Сотула В. Про деякі питання актуальності внесення змін до положень Цивільного кодексу України щодо самовільного будівництва. *Право України*. 2011. №4. С. 225-233.

15. Пучковська І. Захисна природа видів забезпечення виконання зобов'язань. *Право України*. 2011. №9. С. 215-222.

16. Кузнєцова Н. Власність як основа громадянського суспільства і демократичної держави. *Право України*. 2011. №5. С. 4-13.

17. Сулейманов М. До питання про місце права власності у системі цивільних прав. *Право України*. 2011. №5. С. 13-18.

18. Майданик Р. Довірча власність і фідучія: місце і перспективи в системі права України. *Право України*. 2011. №5. С. 18-29.

19. Скрябин С. Предмет, метод і система речового права: деякі питання кодифікації цивільного законодавства в Казахстані. *Право України*. 2011. №5. С. 37-52.

20. Кохановська О. Основні теорії права інтелектуальної власності та їх

вплив на розвиток сучасного законодавства в Україні. *Право України*. 2011. №5. С. 52-60.

21. Харитонов Є., Харитонova О. Проблемні питання набуття та припинення права власності за цивільним законодавством України. *Право України*. 2011. №5. С. 60-69.

22. Дзера О. Цивільно-правова конфіскація в контексті змін ст. 228 ЦК України. *Право України*. 2011. №5. С. 69-77.

23. Погрібний С. Захист права власності на нерухоме майно: окремі питання судової практики. *Право України*. 2011. №5. С. 77-87.

24. Лічман Л. Значення добросовісності набувача у судовій практиці у справах про захист права власності. *Право України*. 2011. №5. С. 96- 105.

25. Жилінкова І. Правове регулювання речових відносин у сім'ї: визначення концептуальних підходів. *Право України*. 2011. №5. С. 105-113.

26. Носик В. Перехід прав на земельні ділянки державної та комунальної власності під об'єктами незавершеного будівництва приватної власності. *Право України*. 2011. №5. С. 113-13.

27. Слободянюк С. Особливості державної реєстрації об'єктів житлової нерухомості, що розташовані на земельних ділянках. *Право України*. 2011. №5. С. 123-130.

28. Єфіменко Л. Проблеми взаємодії нотаріальної діяльності та діяльності щодо державної реєстрації речових прав. *Право України*. 2011. №5. С. 130-136.

29. Кот О. Деякі проблеми визнання права власності на самочинно збудоване нерухоме майно. *Право України*. 2011. №5. С. 136-142.

30. Ільків Н., Ільницький О. Примусове відчуження земельних ділянок та об'єктів нерухомого майна, що на них розмішені, з мотивів суспільної необхідності: правові проблеми. *Право України*. 2011. №5. С. 231-242.

Інформаційні ресурси

1. Інформаційна система «Законодавство України». [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/index>

2. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

3. Офіційний веб-сайт Президента України. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.president.gov.ua/>
4. Офіційний веб-сайт Верховного Суду. Судова влада України. [Електронний ресурс]. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>
5. Єдиний державний реєстр судових рішень в Україні. [Електронний ресурс]. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>
6. Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

**ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ З ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ
ЗДИСЦИПЛІНИ
«ЦИВІЛЬНЕ ТА СІМЕЙНЕ ПРАВО» (ОСОБЛИВА ЧАСТИНА)**

1. Зобов'язальне правовідношення.
2. Підстави виникнення зобов'язань.
3. Суб'єкти зобов'язань.
4. Види зобов'язань залежно від визначеності змісту.
5. Система зобов'язань. Класифікація.
6. Поняття та значення договору.
7. Види договорів.
8. Зміст договору.
9. Укладення договору.
10. Зміна та розірвання договору.
11. Поняття та основні риси цивільно-правового зобов'язання.
12. Відмінність зобов'язальних та речових правовідносин.
13. Суб'єкти зобов'язальних правовідносин. Треті особи в зобов'язанні.
Множинність осіб в зобов'язанні.
14. Підстави виникнення цивільно-правових зобов'язань.
15. Поняття виконання зобов'язання.
16. Принципи виконання зобов'язання.
17. Часткове, солідарне, субсидіарне зобов'язання.
18. Виконання обов'язку боржника іншою особою.
19. Уступка права вимоги та перевід боргу як способи заміни сторін у зобов'язання.
20. Предмет виконання зобов'язання. Альтернативне та факультативне зобов'язання.
21. Місце, строк та спосіб виконання зобов'язання.
22. Виконання грошового зобов'язання.
23. Поняття та способи забезпечення виконання зобов'язання.
24. Особливості забезпечувальних зобов'язань. Види способів забезпечення виконання зобов'язань.
25. Неустойка, її види та форми. Функції неустойки.

26. Завдаток як спосіб забезпечення виконання зобов'язання. Функції завдатку.

27. Правові наслідки невиконання зобов'язання, забезпеченого завдатком. Відмінність завдатку від авансу.

29. Поручка як спосіб забезпечення виконання зобов'язання. Відповідальність поручителя. Права поручителя, який виконав зобов'язання. Припинення поручки.

30. Гарантія. Принципи гарантії. Суб'єкти відносин гарантії. Основні риси гарантії за ЦК України.

31. Застава та її види. Предмет застави. Форма договору застави. Права та обов'язки заставодавця та заставодержателя. Наступна застава (перезастава). Звернення стягнення на заставлене майно. Особливості заставимайнових прав. Особливості застави цінних паперів.

32. Притримання. Основні риси притримання як способу забезпечення виконання зобов'язання. Обов'язки кредитора, який притримує річ у себе.

33. Поняття цивільно-правової відповідальності. Співвідношення понять «відповідальність» та «санкція».

34. Функції цивільно-правової відповідальності. Форми цивільно-правової відповідальності. Види цивільно-правової відповідальності. Договірна та недоговірна відповідальність. Відшкодування збитків, сплата неустойки, втрата завдатку як види цивільно-правової відповідальності.

35. Особливості цивільно-правової відповідальності за невиконання або неналежне виконання грошових зобов'язань.

36. Загальні та спеціальні умови цивільно-правової відповідальності. Підстави звільнення від відповідальності.

37. Поняття шкоди та збитків. Склад збитків. Співвідношення збитків та неустойки.

38. Випадки відповідальності без вини в цивільному праві та їх обґрунтування.

39. Способи припинення зобов'язання, що залежать від волі сторін. Способи припинення зобов'язання, що не залежать від волі сторін.

40. Поняття, сутність та значення цивільно-правового договору. Договір як правочин та як правовідносини. Функції цивільно-правового договору.

41. Види цивільно-правових договорів. Поіменовані та непоіменовані

договори. Реальні та консенсуальні договори. Договори двосторонні та односторонні. Договори оплатні та безоплатні. Попередній договір. Договір приєднання. Обов'язкові договори, публічний договір. Договір на користь третьої особи.

42. Зміст договору як підстави виникнення цивільних правовідносин. Поняття та значення істотних умов договору. Істотні умови договору за Цивільним та Господарським кодексами України. Звичайні та випадкові умови договору. Тлумачення умов договору.

43. Стадії укладення цивільно-правового договору. Поняття та основні ознаки пропозиції укласти договір (оферти). Поняття та основні ознаки акцепту.

44. Форма договору. Момент укладення договору. Місце укладення договору.

45. Підстави для зміни або розірвання договору. Правові наслідки зміни або розірвання договору.

46. Поняття та загальна характеристика договору купівлі-продажу. Види договору купівлі-продажу.

47. Сторони договору купівлі-продажу. Предмет договору. Форма договору. Ціна договору.

48. Договір роздрібної купівлі-продажу.

49. Договір поставки: поняття та загальна характеристика.

50. Поняття та ознаки договору дарування. Предмет договору дарування. Форма договору дарування.

51. Сторони договору дарування. Права та обов'язки сторін за договором дарування. Обов'язок обдарованого на користь третьої особи.

52. Договір пожертви.

53. Поняття договору ренти. Сторони за договором ренти. Форми і зміст договору ренти. Строк договору ренти. Предмет договору ренти. Форма і розмір ренти. Підстави та наслідки розірвання договору ренти за ініціативою одержувача або платника ренти.

54. Поняття та ознаки договору довічного утримання (догляду). Форма договору довічного утримання (догляду). Сторони договору довічного утримання (догляду). Предмет договору довічного утримання (догляду). Права та обов'язки сторін за договором довічного утримання (догляду).

55. Особливості припинення договору довічного утримання (догляду).
Способи забезпечення виконання договору
56. Поняття та ознаки договору найму (оренди). Суб'єкти та об'єкти договору найму (оренди). Строк договору найму (оренди). Ціна договору найму (оренди). Форма договору.
57. Права та обов'язки наймодавця (орендодавця) за договором найму (оренди). Права та обов'язки наймача (орендаря) за договором найму (оренди).
58. Договір прокату.
59. Договір лізингу.
60. Договір оренди державного та комунального майна.
61. Договір найму (оренди) земельної ділянки.
62. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди.
63. Договір найму (оренди) транспортного засобу.
64. Поняття та особливості договору найму (оренди) житла. Права та обов'язки наймача та осіб, які постійно проживають з ним.
65. Зміна договору найму жилого приміщення. Припинення договору найму жилого приміщення. Виселення.
66. Поняття та загальна характеристика договору позички (безоплатного користування майном). Відмінність позички від найму (оренди).
67. Сторони договору позички. Об'єкт договору позички. Строк договору позички. Форма договору позички. Права та обов'язки сторін за договором позички.
68. Припинення договору позички. Розірвання договору позички. Правові наслідки припинення договору позички.
69. Поняття ознаки та значення договору підряду. Відмежування його від трудового договору, договору поставки та договорів з надання послуг.
70. Сторони договору підряду. Права та обов'язки сторін. Множинність осіб в договорі підряду та залучення для виконання договору третіх осіб.
71. Зміст договору підряду. Відповідальність за договором підряду.
72. Договір побутового підряду.
73. Договір будівельного підряду.
74. Договір підряду на виконання проектних та пошукових робіт.
75. Загальні положення про договори з надання послуг. Характеристика та

відповідальність. Види договорів.

76. Перевезення і транспортні договори. Види перевезень.

77. Договір перевезення вантажів, його основні елементи, порядкукладення і форма. Предмет договору. Сторони в договорі, і їх права і обов'язки.

78. Перевезення пасажирів, вантажів, багажу та пошти залізничним транспортом.

79. Договір перевезення вантажів, його основні елементи, порядок укладення і форма. Предмет договору. Сторони в договорі, і їх права і обов'язки.

80. Транспортне експедирування. Поняття, характеристика, права та обов'язки сторін, відповідальність.

81. Права й обов'язки перевізника і пасажирів. Відповідальність перевізника за втрату, пошкодження або недостачу багажу.

82. Поняття договору зберігання, його види і форми.

83. Сторони в договорі зберігання, їхні права й обов'язки.

84. Відповідальність зберігача за втрату, недостачу або пошкодження майна. Відповідальність особи, що здала річ на збереження.

85. Договір особистої охорони. Підстави і порядок укладення договорів по охороні об'єктів власності.

86. Види договорів охорони. Сторони і предмет договору охорони. Термін дії договору охорони. Основні права й обов'язки сторін.

87. Відповідальність сторін за договором охорони. Продовження і припинення договорів охорони.

88. Договір зберігання. Відмінність зберігання від охорони.

89. Зберігання на товарному складі. Зберігання майна у ломбарді.

90. Особливості зберігання майна в готелях, гуртожитках, гардеробах. Секвестр.

91. Договір страхування: поняття, юридична характеристика та елементи.

92. Поняття договору доручення, його форма. Предмет договору.

93. Відмінність договору доручення від суміжних договорів.

94. Сторони в договорі доручення, їх права й обов'язки. Взаємовідносини з третіми особами. Припинення договору.

95. Поняття і форма договору комісії, сфера його дії і відміна його від суміжних договорів.

96. Форма договору комісії. Сторони в договорі комісії, їхні права й обов'язки. Взаємовідносини з третіми особами.
97. Відповідальність комісіонера. Особливість окремих договорів комісії. Припинення договору комісії.
98. Поняття договору управління майном. Предмет договору управління майном.
99. Форма договору управління майном. Сторони в договорі, їх права та обов'язки. Припинення договору управління майном.
100. Ведення чужих справ без доручення.
101. Договір комісії.
102. Поняття та правова природа позики. Договір позики.
103. Відмінність позики від суміжних правових конструкцій та позички. Співвідношення договорів позички, позики і кредиту (банківського кредиту).
104. Елементи договору позики. Зміст договору позики. Форма договору позики. Предмет договору позики.
105. Класифікація видів позики. Поняття ломбардної позики.
106. Правовий режим кредитно-фінансових послуг кредитної спілки.
107. Поняття і елементи позики під заставу цінних паперів.
108. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору позики. Забезпечення виконання договору позики. Припинення договору позики.
109. Поняття кредитного договору. Комерційний кредит.
110. Поняття договору банківського вкладу.
111. Загальна характеристика розрахункових правовідносин. Форми розрахунків.
112. Кредитний договір: загальна характеристика та сторони.
113. Поняття та види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.
114. Поняття та істотні умови ліцензійного договору.
115. Договір про створення за замовленням та використання об'єкта права інтелектуальної власності: поняття та ознаки, критерії відмежування від суміжних договірних конструкцій (підряду, договору на виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських та технологічних робіт).
116. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної

власності: поняття та особливості співвідношення з іншими договорами у сфері інтелектуальної власності.

117. Правова характеристика договору комерційної концесії.

118. Договір про спільну діяльність.

119. Факторинг.

120. Сторони та зміст ліцензійного договору. Види ліцензій.

121. Договір комерційної концесії

122. Поняття і ознаки договору про спільну діяльність. Відмінність між засновницьким договором та договором про спільну діяльність.

123. Поняття та види недоговірних охоронних зобов'язань. Загальна характеристика недоговірних зобов'язань із правомірних дій.

124. Зобов'язання з публічної обіцянки винагороди без оголошення конкурсу.

125. Зобов'язання з публічної обіцянки винагороди за результатами конкурсу.

126. Зобов'язання із вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення.

127. Зобов'язання із рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи.

128. Зобов'язання із створення загрози життю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.

129. Загальні положення про відшкодування шкоди, співвідношення зі збитками.

130. Відшкодування моральної шкоди.

131. Відповідальність за шкоду, заподіяну джерелом підвищеної небезпеки:

132. Набуття, збереження майна без достатньої правової підстави.

133. Зобов'язання з відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю.

134. Відповідальність фізичної чи юридичної особи за шкоду, завдану їхнім працівником чи іншою особою.

135. Особливості відшкодування шкоди, завданої органом державної влади, органом влади АРК або органом місцевого самоврядування чи їх посадовими особами.

136. Відповідальність за шкоду, завдану незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів дізнання, досудового слідства, прокуратури або суду:

137. Особливості відшкодування майнової шкоди фізичній особі, яка потерпіла від злочину.

138. Відповідальність за шкоду, завдану внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг).

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання контрольних робіт з дисципліни
«ЦИВІЛЬНЕ ТА СІМЕЙНЕ ПРАВО». (ОСОБЛИВА ЧАСТИНА)
для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр», заочної форми
навчання освітньою програмою (спеціальністю) 081 «ПРАВО»)

(Електронне видання)

Укладачі:
КАПЛІНА Галина Анатоліївна
ЗАГОРУЙ Людмила Миколаївна

Редактор	
Техн. редактор	О.В. Маслош
Оригінал-макет	О.В. Маслош

Підписано до друку _____
Формат 60x84^{1/16}. Папір типограф. Гарнітура Times.
Друк офсетний. Умов. друк. арк. №. Облік. вид. арк. _____.
Тираж ___ екз. Вид. № _____. Замов. № _____. Ціна договірна.

Видавництво Східноукраїнського національного університету
імені Володимира Даля

Адреса видавництва: вул. Іоанна Павла II, 17
Тел.+38(050)218 04 78, факс (06452) 4 03 42

e-mail: vidavnictvoSNU.ua@gmail.com